

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ

Ταχ. Δ/ση: 81103 Σίγρι Λέσβου * Τηλ.- FAX: 2253054434, 2251047033

www.lesvosmuseum.gr * www.petrifiedforest.gr * E-Mail: lesvospf@otenet.gr

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ – 2023

Ανασκαφή, προστασία και ανάδειξη απολιθωμένων κορμών στο Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς Εύβοιας

Νοέμβριος 2023

Ανασκαφή, προστασία και ανάδειξη απολιθωμένων κορμών στο Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς Εύβοιας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανασκαφική έρευνα απολιθωμάτων στο Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς πραγματοποιείται στο αγροτεμάχιο το οποίο αποτελεί ιδιοκτησία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, νότια του οικισμού της Κερασιάς.

Το αγροτεμάχιο έχει περιφραχθεί με ευθύνη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για λόγους την προστασίας των απολιθωμάτων καθώς αυτό αποτελεί προϋπόθεση, προκειμένου να διεξαχθούν ανασκαφικές εργασίες με στόχο την ανάδειξη των απολιθωμάτων του Απολιθωμένου Δάσους Κερασιάς.

Τον Οκτώβριο του 2022 ξεκίνησε η πρώτη φάση των ανασκαφικών εργασιών στην περιοχή του Απολιθωμένου Δάσους Κερασιάς Ευβοίας. Οι ανασκαφικές εργασίες συνεχίστηκαν εντατικά την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2022.

Στη συνέχεια την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2023 λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών πραγματοποιήθηκαν εργασίες καθαρισμού και συντήρησης των απολιθωμάτων καθώς και έργα κατασκευής αυλάκων για την απομάκρυνση των όμβριων υδάτων.

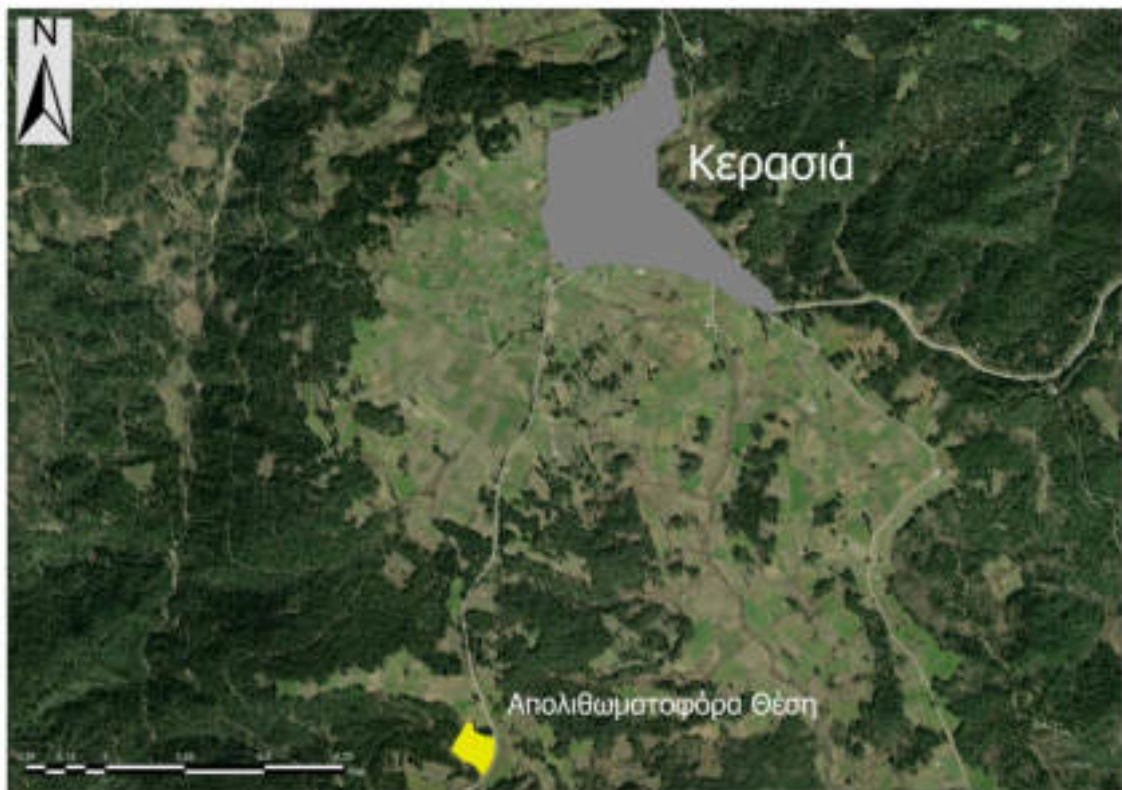
Η δεύτερη φάση των ανασκαφικών εργασιών συνεχίστηκε την περίοδο Ιουνίου - Αυγούστου του 2023 οπότε πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες αποκάλυψης νέων ευρημάτων σε δυο νέες θέσεις απολιθωμάτων που εντοπίστηκαν στην ανασκαφική θέση 1 καθώς και οι εργασίες κοπής και απομάκρυνσης των καμένων δένδρων από την έκταση που εμπόδιζαν την πρόοδο των ανασκαφών.

Η τρίτη φάση πραγματοποιήθηκε την περίοδο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου και Νοέμβριου 2023 του 2023 πραγματοποιήθηκαν εργασίες ανασκαφής, συντήρησης, ανάδειξης και προστασίας των ευρημάτων καθώς αποκάλυψη δυο νέων θέσεων απολιθωμάτων που εντοπίστηκαν στην ανασκαφική θέση 1 κατά την διαδικασία κατασκευής καναλιών αποστράγγισης.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Το Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς αποτελεί προστατευόμενο φυσικό μνημείο (Ν. 1650/1986, 3937/2011).

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου μετά από πρόταση της Επιτροπής για την Ανασυγκρότηση της Βόρειας Εύβοιας και του Προέδρου της κ. Σταύρου Μπένου, ανέλαβε την διεξαγωγή της ανασκαφικής έρευνας μετά από απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού κας Λίνας Μενδώνη.

ΧΑΡΤΗΣ 1. Δορυφορικός χάρτης της απολιθωματοφόρας περιοχής νότια του οικισμού της Κερασιάς

Το Έργο για την ανάδειξη του Απολιθωμένου Δάσους της Κερασιάς περιλαμβάνει την διεξαγωγή ανασκαφών και έργων για την ανάδειξη των υπαίθριων απολιθωματοφόρων θέσεων του Απολιθωμένου Δάσους της Κερασιάς καθώς και σειρά ενεργειών για την ανάδειξη και προβολή του, στις οποίες περιλαμβάνεται η οργάνωση περιοδικής έκθεσης καθώς και η μελέτη Μουσείου για την στέγαση των ευρημάτων

Το Έργο χρηματοδοτείται από το **Πράσινο Ταμείο** σύμφωνα την υπ' αριθμ. 233.1.6.2/2022 (ΑΔΑ: ΡΡΚΠ46Ψ844-ΩΥΝ) Απόφαση Ένταξης της Δράσης «Ανασκαφή, προστασία και ανάδειξη

απολιθωμένων κορμών στο απολιθωμένο δάσος Κερασιάς Ευβοίας», με Χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου, στον ΑΠ 2 «ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ-ΕΞΥΠΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ-ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ» του Χ.Π. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 2022.

Ειδικότερα οι δράσεις που υλοποιούνται περιλαμβάνουν:

- Ανασκαφή των απολιθωμάτων που εμφανίζονται επιφανειακά
- Καταγραφή απολιθωμάτων και αποτύπωση των απολιθωματοφόρων θέσεων
- Συντήρηση των απολιθωμάτων
- Κατασκευή ειδικών ναρθήκων για προστασία των απολιθωμάτων όπου κριθεί σκόπιμο
- Δημιουργία τοιχίων προστασίας των απολιθωματοφόρων θέσεων
- Ανάδειξη απολιθωμάτων στις θέσεις όπου απαιτείται η διατήρησή τους
- Κατασκευή προστατευτικών περιφράξεων

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

Οι ερευνητικές – ανασκαφικές εργασίες διεξάγονται από κλιμάκιο στελεχών του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου καθώς και εργατών από την περιοχή. Σημειώνεται η δυσκολία εύρεσης εργατοτεχνικού προσωπικού στην περιοχή λόγω απασχόλησης του σε άλλες δράσεις αποκατάστασης.

Επιστημονικά υπεύθυνος του Έργου είναι ο Διευθυντής του Μουσείου Καθηγητής Νικόλαος Ζούρος.

Στο έργο συμμετέχουν:

	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΟΡΕΑΣ	
1.	Νικόλαος Ζούρος	Δ. Γεωλόγος	ΜΦΙΑΔΔ	
	Ηλίας Βαλιάκος	Δρ. Γεωλόγος	ΜΦΙΑΔΔ	
2.	Σαλαμπαρχός Νικόλαος	Τεχνικός Ανασκαφής	ΜΦΙΑΔΔ	
3.	Πασλής Γεώργιος	Τεχνικός Ανασκαφής	ΜΦΙΑΔΔ	
4.	Αμπουλός Παναγιώτης	Οδηγός	ΜΦΙΑΔΔ	

5.	Μιρτέλι Γαβριήλ	Εργάτης ανασκαφής	ΙΔΟΧ	1/11/2022 28/2/2023
6.	Κομποθανάσης Αθανάσιος	Εργάτης Ανασκαφής	ΙΔΟΧ	1/4/2023 30/11/2023
7.	Σγουρνιός Στρατής	Υπεύθυνος Εργοταξίου	ΜΦΙΑΔΔ	
8.	Γραμμενόπουλος Νίκος	Συντηρητής	ΜΦΙΑΔΔ	
9.	Χωραφάς Γιάννης	Συντηρητής	ΜΦΙΑΔΔ	
10.	Καρακωνσταντής Γιάννης	Τεχνικός Ανασκαφής	ΜΦΙΑΔΔ	
11.	Κωνσταντίνα Μπεντάνα	Γεωλόγος	ΜΦΙΑΔΔ	

ΤΟ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ ΚΕΡΑΣΙΑΣ

Το Απολιθωμένο Δάσος της Κερασιάς βρίσκεται στον ομώνυμο οικισμό της Βόρειας Εύβοιας. Το Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς αποτελεί προστατευόμενο φυσικό μνημείο (Ν. 1650/1986, 3937/2011).

Η δημιουργία του μοναδικού αυτού μνημείου της φύσης οφείλεται στις ευνοϊκές συνθήκες απολίθωσης των φυτών που σκεπάστηκαν από ιζήματα.

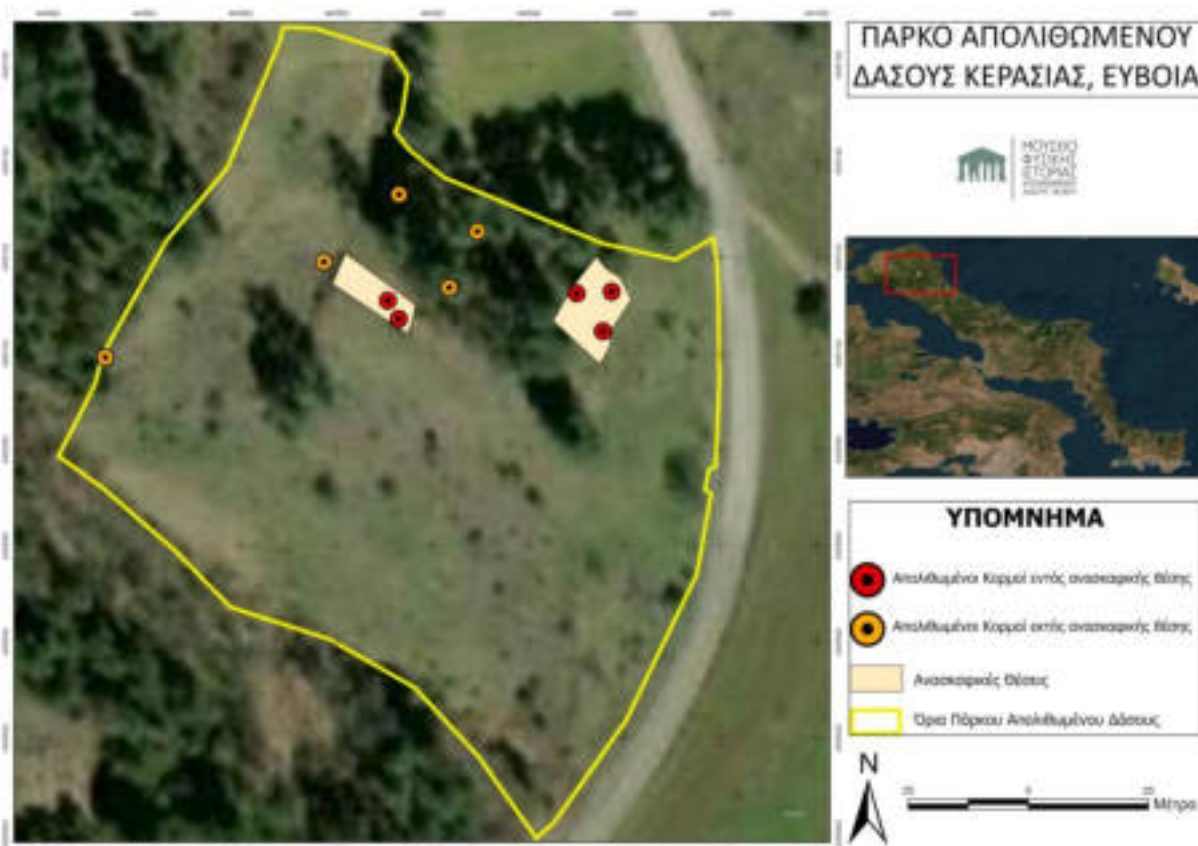
Η διατήρηση των απολιθωμάτων οφείλεται στο γεγονός ότι έλαβε χώρα η διαδικασία της κύριας απολίθωσης, δηλαδή αντικατάσταση της φυτικής ύλης μόριο προς μόριο από ανόργανη ύλη του περιβάλλοντος. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της παραπάνω διαδικασίας διατηρούνται πολύ καλά τα μορφολογικά γνωρίσματα των απολιθωμένων κορμών (φλοιός, αυξητικοί δακτύλιοι). Επίσης διατηρείται πολύ καλά η εσωτερική δομή του απολιθωμένου ξύλου με τη μικροσκοπική μελέτη της οποίας προσδιορίζεται το γένος και το είδος του δένδρου από το οποίο προέκυψε το απολίθωμα.

Στην περιοχή της Κερασιάς διαπιστώθηκε από την αυτοψία ότι υπάρχει μεγάλος αριθμός απολιθωμένων κορμών που συγκροτούν το Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η απολιθωματοφόρα περιοχή βρίσκεται νότια του οικισμού της Κερασιάς.

Οι ερευνητικές εργασίες εντόπισαν 7 απολιθωματοφόρες εμφανίσεις εντός του αγροτεμαχίου της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στην περιοχή Κερασιάς.

ΧΑΡΤΗΣ 2. Χάρτης περιοχής ανασκαφών στο Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς Εύβοιας (Δεκέμβριος 2022)

Οι ανασκαφικές εργασίες, ξεκίνησαν στις 12 Οκτωβρίου 2022, με την ανασκαφή δύο απολιθωματοφόρων περιοχών (ΧΑΡΤΗΣ 2 : οι δύο περιοχές με λευκά πλαίσια στο χάρτη) από τις 7 συνολικά απολιθωματοφόρες εμφανίσεις που εντοπίστηκαν (ΧΑΡΤΗΣ 2 : οι 5 απολιθωματοφόρες εμφανίσεις στις οποίες δεν έγιναν ανασκαφικές εργασίες εμφανίζονται με κίτρινους κύκλους εντός του οικοπέδου).

Ειδικότερα στις δύο απολιθωματοφόρες περιοχές εντοπίστηκαν σημαντικά απολιθώματα και στις 30/11/2023 περιλάμβαναν τις ακόλουθες ανασκαφικές θέσεις:

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 : Περιλαμβάνει πέντε ανασκαφικές θέσεις Νο 1, Νο.6, Νο 8, Νο9, Νο 10

Απολιθωματοφόρα περιοχή 2 : Περιλαμβάνει δύο ανασκαφικές θέσεις Νο 2, Νο7.

Η διαδικασία της ανασκαφής είχε σημαντικά αποτελέσματα μέχρι σήμερα, συνάντησε όμως και πολλές δυσκολίες.

Πρώτη δυσκολία οι αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν το χειμώνα και την άνοιξη του 2023 και δυσκόλεψαν πολύ τις εργασίες πεδίου.

Το γεγονός ότι ο γεωλογικός σχηματισμός που φιλοξενεί τα απολιθώματα είναι κυρίως αργιλικός με αποτέλεσμα οι συνεχείς βροχοπτώσεις να μετατρέψουν το ανασκαφικό σκάμμα σε λασπώδες πεδίο, γεγονός που δυσκόλεψε την πρόοδο των εργασιών.

Μεγάλο μέρος του οικοπέδου καλύπτεται από δένδρα που είχαν καεί κατά την καταστροφική πυρκαγιά του 2001. Η κοπή και απομάκρυνση των δένδρων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επέκταση της ανασκαφής. Αυτό τελικά έγινε κατορθωτό τον Αύγουστο του 2023.

Άλλος σημαντικός λόγος υπήρξε η αδυναμία εξεύρεσης προσωπικού για την εκτέλεση της ανασκαφής. Παρά τις 4 προκηρύξεις που δημοσιεύθηκαν μέχρι σήμερα οι θέσεις δεν καλύπτονται, με αποτέλεσμα η έρευνα να βασίζεται σε έμπειρο προσωπικό του Μουσείου που μετακινείται από τη Λέσβο το οποίο μαζί με εργάτη ο οποίος έχει προσληφθεί για τις ανάγκες του έργου υλοποιούν τις εργασίες ανασκαφής.

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1.

Οι ανασκαφικές εργασίες στην απολιθωματοφόρα περιοχή 1 ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2022 σε δύο θέσεις με επιφανειακές εμφανίσεις, τις ανασκαφικές θέσεις Νο 1, Νο.6.

Η απομάκρυνση του επιφανειακού εδαφικού ορίζοντα αποκάλυψε τον υποκείμενο γεωλογικό σχηματισμό ο οποίος είναι ψαμμιτικής και αργλικής σύστασης μέσα στον οποίο εντοπίζονται μεγάλα τμήματα απολιθωμένων κορμών κωνοφόρων δένδρων.

Ειδικότερα στην ανασκαφική θέση 1 έχουν αποκαλυφθεί 7 μεγάλα τμήματα απολιθωμένων κορμών και πλήθος μικρότερων θραυσμάτων.

Μετά την αποκάλυψη των απολιθωμάτων ακολούθησε ο προσεκτικός καθαρισμός των απολιθωμένων τμημάτων. Το σύνολο των θραυσμάτων συλλέχθηκαν και μετά τον καθαρισμό τους συγκολλήθηκαν στα κύρια τμήματα από τα οποία είχαν αποκολληθεί

Απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1. Ανασκαφική θέση 1. Αποκάλυψη 7 νέων μεγάλων τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρου τα οποία αποκαλύφθηκαν κατά την πρόοδο των ανασκαφικών εργασιών (Οκτώβριος 2022).

Γενική άποψη της Απολιθωματοφόρας περιοχής 1 και της Ανασκαφικής θέσης 1. Αποκάλυψη 7 μεγάλων τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρου (Οκτώβριος 2022).

Δυτικά της ανασκαφικής θέσης 1 εντοπίσθηκε η απολιθωματοφόρα εμφάνιση 6

Οι ανασκαφικές εργασίες στην ανασκαφική θέση 6 έφεραν στο φως 5 μεγάλα τμήματα κωνοφόρων δένδρων.

Κατά τις εργασίες απομάκρυνσης του εδαφικού ορίζοντα γύρω από τις απολιθωματοφόρες εμφανίσεις 1 και 6 οι οποίες ακολούθησαν δεν εντοπίσθηκαν άλλα τμήματα απολιθωμένων κορμών στον ίδιο γεωλογικό σχηματισμό.

Κατά τις εργασίες εκσκαφής καναλιού για την αποστράγγιση των ομβρίων υδάτων εντός του ανασκαφικού σκάμματος αποκαλύφθηκε σε βάθος 1 μέτρου περίπου νέα εμφάνιση 8 νέων τμημάτων απολιθωμένων δένδρων εντός των ψαμμιτικών σχηματισμών

Η νέα ανασκαφική θέση (Ανασκαφική θέση Νο 8) διευρύνθηκε και αποκαλύφθηκαν πλήρως τα νέα τμήματα απολιθωμένων κορμών.

Οι εργασίες που ακολούθησαν περιλαμβάνουν ακόμη τον καθαρισμό και την καταγραφή των απολιθωμάτων, τη φωτογραφική τεκμηρίωση των ευρημάτων, την συγκόλληση αποσπασμένων τμημάτων και την συντήρησή τους

Γενική άποψη της απολιθωματοφόρας περιοχής Νο 1. Διακρίνονται οι ανασκαφικές θέσεις 1 και 6. Στην ανασκαφική θέση 6 πραγματοποιήθηκε αποκάλυψη 5 τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρου (Νοέμβριος 2022). Στο βάθος διακρίνεται η ανασκαφική θέση 1.

Απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1. Γενική άποψη ανασκαφικών θέσεων Νο 6 και Νο 8. Κατά τις εργασίες κατασκευής καναλιού αποστράγγισης του ανασκαφικού σκάμματος αποκαλύφθηκε η ανασκαφική θέση 8 στην οποία αποκαλύφθηκαν 8 νέα τμήματα απολιθωμένων κορμών δένδρων (Φεβρουάριος 2023).

ΧΑΡΤΗΣ 3. Χάρτης περιοχής ανασκαφών στο Απολιθωμένο Δάσος Κερασιάς Εύβοιας (Νοέμβριος 2023). Διακρίνονται οι διαδοχικές διευρύνσεις της ανασκαφής στην Απολιθωματοφόρα περιοχή 1.

Οι ανασκαφικές εργασίες συνεχίστηκαν την περίοδο Ιουνίου-Αυγούστου 2023 με την διεύρυνση της ανασκαφής στην απολιθωματοφόρα περιοχή 1 (ΧΑΡΤΗΣ 3: κίτρινο πλαίσιο στο χάρτη) η οποία επεκτάθηκε ανατολικά, βόρεια και νότια (ΧΑΡΤΗΣ 3: κόκκινο πλαίσιο στο χάρτη).

Ανατολικά της ανασκαφικής θέσης 1, η ανασκαφική έρευνα είχε ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό της ανασκαφικής θέσης 9. Στη νέα αυτή ανασκαφική θέση 9 εντοπίστηκαν πέντε τμήματα απολιθωμένων κορμών δένδρων.

Κατά την περίοδο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2023 διευρύνθηκε περαιτέρω η ανασκαφή στο δυτικό τμήμα, καθώς και στο βόρειο και ανατολικό (ΧΑΡΤΗΣ 3: γαλάζιο πλαίσιο στο χάρτη).

Βόρεια της ανασκαμμένης περιοχής εντοπίστηκαν νέα ευρήματα στην ανασκαφική θέση 8 σε βαθύτερους ορίζοντες ενώ στη συνέχεια αποκαλύφθηκαν νέα απολιθώματα στην ανασκαφική θέση 10.

Απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1. Ανασκαφική θέση Νο 9. Εντοπίσθηκαν 5 τμήματα απολιθωμένων κορμών δένδρων μετά την απομάκρυνση του εδαφικού οριζοντα. Στο βάθος διακρίνεται η ανασκαφική θέση Νο 1.

Απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1. Ανασκαφικές θέσεις Νο 8 και Νο 10. Εντοπίσθηκαν νέα τμήματα απολιθωμένων κορμών δένδρων εκατέρωθεν του νέου καναλιού αποστράγγισης το οποίο κατασκευάστηκε προκειμένου να αποτραπεί η παραμονή των ομβρίων στις απολιθωματοφόρες θέσεις.

Πανοραμική άποψη της απολιθωματοφόρας περιοχής 1. Διακρίνονται οι πέντε θέσεις απολιθωμάτων που έχουν αποκαλυφθεί εντός της ανασκαφικής και νέο κανάλι αποστράγγισης των όμβριων υδάτων

Απολιθωματοφόρα περιοχή 2.

Οι ανασκαφικές εργασίες στην απολιθωματοφόρα περιοχή 2 είχαν ως αποτέλεσμα αποκάλυψη απολιθωμένου κορμού. Ειδικότερα στην ανασκαφική θέση 2 έχουν αποκαλύψει δύο μεγάλα τμήματα απολιθωμένων κορμών κωνοφόρων δένδρων που εντοπίζονται και πάλι στον υποκείμενο του εδαφικού ορίζοντα γεωλογικό σχηματισμό ψαμμιτικής και αργλικής σύστασης.

Αποκάλυψη απολιθωμένου κορμού κωνοφόρου δένδρου στην ανασκαφική θέση 2. (15-10-2022)

Η απομάκρυνση του εδαφικού ορίζοντα γύρω από την απολιθωματοφόρα εμφάνιση 2 κρίθηκε επιβεβλημένη για την αποκάλυψη πιθανά και άλλων απολιθωμάτων .

Συνολικά το ανασκαφικό σκάμμα έχει έκταση 120 m²

Κατά τις εργασίες απομάκρυνσης του εδαφικού ορίζοντα γύρω από την απολιθωματοφόρα εμφάνιση 2 οι οποίες ακολούθησαν εντοπίστηκε ένα ακόμη μεγάλο τμήμα απολιθωμένου κορμού στον ίδιο ψαμμιτικό γεωλογικό σχηματισμό.

Οι εργασίες περιλαμβάνουν ακόμη, την καταγραφή των απολιθωμάτων, τη φωτογραφική τεκμηρίωση των ευρημάτων, την συγκόλληση αποσπασμένων τμημάτων και την συντήρησή τους

Γενική άποψη ανασκαφικής θέσης 2. Και του ανασκαφικού σκάμματος εντός του οποίου αποκαλύφθηκαν 2 τμήματα απολιθωμένων κορμών δένδρων

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΠΟΛΙΘΩΜΑΤΩΝ

Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν περιλαμβάνουν:

- την καταγραφή των απολιθωμάτων
- τον μηχανικό καθαρισμό των απολιθωμένων τμημάτων
- την συντήρησή των απολιθωμένων κορμών που αποκαλύφθηκαν
- την συγκόλληση αποσπασμένων τμημάτων απολιθωμένων κορμών
- την συλλογή καθαρισμό και συντήρηση απολιθωμένων φύλλων καρποφόρων φυτών (βαλανιδιές, δαφνίδες)
- την αποτύπωση των απολιθωματοφόρων θέσεων
- τη φωτογραφική τεκμηρίωση των ευρημάτων

Η διαδικασία συντήρησης των ευρημάτων πραγματοποιείται από τους ειδικευμένους συντηρητές του Μουσείου και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Αρχικά πραγματοποιείται μηχανικός καθαρισμός του απολιθώματος με τη χρήση μικροεργαλείων όπως νυστέρι και οδοντόβουρτσα, για την αφαίρεση εδαφικού ή πυροκλαστικού υλικού από την επιφάνεια του απολιθώματος.

Στη συνέχεια, ακολουθεί ο χημικός καθαρισμός με τη εφαρμογή τοπικά αδιάλυτου Υπεροξειδίου του Υδρογόνου (Perydrol H_2O_2) σε συνδυασμό με μηχανικό καθαρισμό και τη χρήση μικροεργαλείων όπως νυστέρι και οδοντόβουρτσα, για την αφαίρεση των βιολογικών επικαθίσεων από την επιφάνεια του απολιθώματος.

Ακολουθεί η στερέωση και η αδιαβροχοποίηση της επιφάνειάς του απολιθώματος. Η διαδικασία της στερέωσης πραγματοποιείται για την προστασία του απολιθώματος από τη διάλυση και την ενδυνάμωση και συγκράτηση των ευαίσθητων και σαθρών επιφανειών του με ειδικές χημικές ουσίες (ακρυλικά γαλακτώματα, ακρυλικές ρητίνες, σιλικονούχες στερεωτικές ουσίες), οι οποίες εφαρμόζονται στις πάσχουσες περιοχές με επάλειψη, ενέματα, έγχυση ή ψεκασμό.

Η διαδικασία της συγκόλλησης αναφέρεται στην συγκόλληση μικρών θραυσμάτων που έχουν αποκοπεί από το κύριο απολίθωμα. Με την ταυτοποίηση, τα σπασμένα κομμάτια του απολιθώματος (μικρά και μεγάλα), τοποθετούνται με μεγάλη προσοχή στο κύριο σώμα του απολιθώματος, ώστε στη συνέχεια να επέλθει η συγκόλληση με χρήση ειδικής κόλλας και κονιαμάτων.

Όπου κρίνεται απαραίτητο, εφαρμόζεται η τεχνική της συμπλήρωσης, ώστε να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ασφαλή στήριξή τους. Η τεχνική αυτή περιλαμβάνει την πλήρωση των παρατηρηθέντων κενών και των ρωγμών με ειδικά κονιάματα ή σύνθετες χημικές πλαστικές ουσίες (ακρυλικές ρητίνες, εποξειδικές ρητίνες, ειδικά κονιάματα) με απ' ευθείας εφαρμογή στην επιφάνεια, ή με τη χρήση διάφορων εργαλείων όπως πινέλο, σύριγγα, σταγονόμετρο, σπάτουλα, νιστέρι και άλλα.

Οι εργασίες αισθητικής αποκατάστασης με την εφαρμογή ειδικών χρωστικών ουσιών και τη δημιουργία ανάγλυφων επιφανειών στο υλικό συμπλήρωσης. Με την αισθητική αποκατάσταση επιτυγχάνεται η απόχρωση του υλικού συμπλήρωσης να προσομοιάζει με

αυτήν του απολιθώματος. Η εν λόγω επέμβαση δεν πρέπει να είναι ορατή όταν ο επισκέπτης θαυμάζει το απολιθώμα από απόσταση, αλλά θα πρέπει να διακρίνεται όταν κάποιος το κοιτάζει από κοντά.

Η τεχνική της υδροφοβίωσης περιλαμβάνει την εφαρμογή ειδικών χημικών ουσιών (κυρίως σιλικονούχων) πάνω στα απολιθώματα, οι οποίες τα καθιστούν αδιάβροχα. Η διαδικασία αυτή στοχεύει στην προστασία των ευρημάτων από το νερό της βροχής και της θάλασσας και την υγρασία του αέρα.

Τέλος ακολουθεί φωτογραφική τεκμηρίωση, που παρουσιάζει το απολιθώμα μετά τις επεμβάσεις συντήρησης που έλαβαν χώρα σ' αυτό.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΩΝ ΚΟΡΜΩΝ - ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

Κατά την διάρκεια των εργασιών υπαίθρου συλλέχθηκαν μεμονωμένα τμήματα απολιθωμένων κορμών και σημαντικός αριθμός τμημάτων πετρώματος στα οποία φιλοξενείται σημαντικός αριθμός απολιθωμένων φύλλων.

Στα τμήματα αυτά πραγματοποιήθηκαν εργασίες καθαρισμού και συντήρησης προκειμένου να αξιοποιηθούν στη συνέχεια για την μελέτη της απολιθωμένης χλωρίδας της περιοχής Κερασιάς

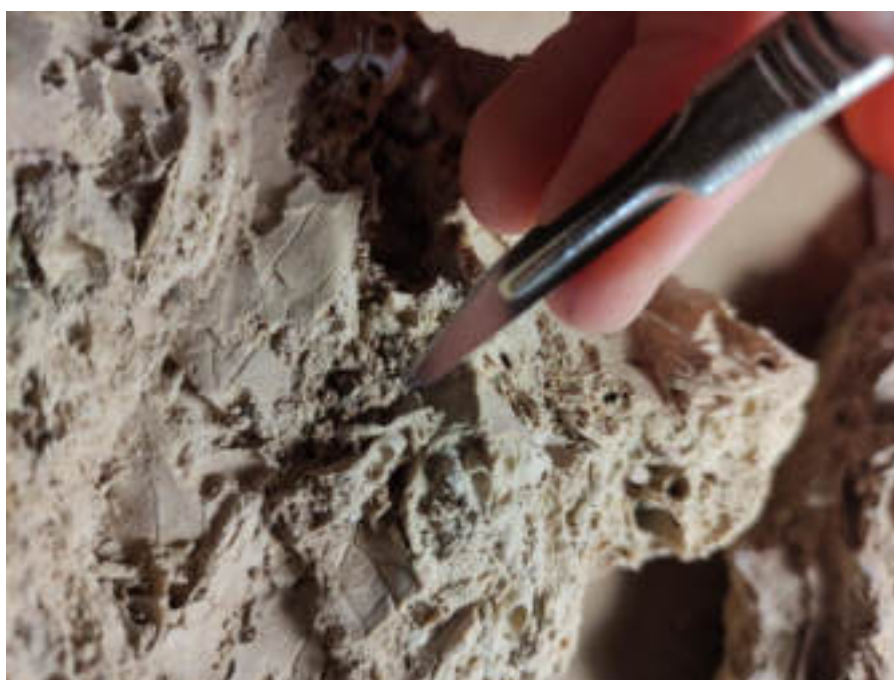
Τα ευρήματα αυτά μαζί με τμήματα απολιθωμένων κορμών πρόκειται να αξιοποιηθούν στην έκθεση η οποία θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια της δράσης.

Αποκάλυψη απολιθωμένου φύλλου καρποφόρου δένδρου από την περιοχή Κερασιάς.

Εργασίες καθαρισμού σε τμήμα απολιθωματοφόρου οριζοντα με επάλληλες στρώσεις φύλλων καρποφόρων δένδρων από την περιοχή Κερασιάς

Εργασίες καθαρισμού σε τμήμα απολιθωματοφόρου οριζοντα φύλλων καρποφόρων δένδρων από την περιοχή Κερασιάς

Εργασίες καθαρισμού σε τμήμα απολιθωματοφόρου ορίζοντα με επάλληλες στρώσεις φύλλων καρποφόρων δένδρων από την περιοχή Κερασιάς

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η συνέχιση των ανασκαφικών εργασιών καθυστέρησε λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών και βροχοπτώσεων που επικρατούσαν κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2023 που καθιστούσαν αδύνατη την πραγματοποίησή τους λόγω των πετρωμάτων που φιλοξενούν τα απολιθώματα και συγκεκριμένα της μεγάλης περιεκτικότητας σε αργιλικό υλικό που συνέβαλε στην συγκράτηση των ομβρίων υδάτων και είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία πραγματοποίησης ανασκαφικών εργασιών .

Οι ανασκαφικές εργασίες προχώρησαν σημαντικά κατά το 2023 με την αποκάλυψη σημαντικού αριθμού απολιθωμάτων εντός της απολιθωματοφόρας περιοχής 1.

Οστόσο λόγω τόσο των δυσμενών καιρικών συνθηκών όσο και της αδυναμίας εξεύρεσης προσωπικού επί τόπου, οι ανασκαφικές εργασίες δεν ολοκληρώθηκαν σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα.

Για την ολοκλήρωση των εργασιών απαιτείται η παράταση του χρονοδιαγράμματος του έργου και η συνέχιση των ανασκαφικών εργασιών κατά το 2024.

Οι εργασίες περιλαμβάνουν

1. Την συνέχιση των ανασκαφικών εργασιών και την αποκάλυψη νέων απολιθωματοφόρων θέσεων σε όλη την έκταση του οικοπέδου
2. Την απομάκρυνση των υλικών εκσκαφής και την διαμόρφωση θέσεων παρατήρησης.
3. Τον καθαρισμό, τη συντήρηση και ανάδειξη των απολιθωμάτων
4. Την προστασία των απολιθωματοφόρων θέσεων με την διαμόρφωση περιμετρικών τοιχιών
5. Την διαμόρφωση διαδρομών επίσκεψης ώστε να καταστεί επισκέψιμο πάρκο

Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος

Καθηγητής Νικόλαος Ζούρος

Διευθυντής Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Έναρξη ανασκαφικών εργασιών στην Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 Ανασκαφική θέση 1. Αποκάλυψη 6 μεγάλων τμημάτων απολιθωμένων κορμών κωνοφόρων δένδρων (Οκτώβριος 2022).

Έναρξη ανασκαφικών εργασιών στην Απολιθωματοφόρα περιοχή 2. Ανασκαφική θέση 2. Αποκάλυψη απολιθωμένου κορμού κωνοφόρου δένδρου (Οκτώβριος 2022)

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 Ανασκαφική θέση 1. Αποκάλυψη μεγάλων τμημάτων απολιθωμένου κορμού δένδρου κατά την πρόοδο των ανασκαφικών εργασιών (Νοέμβριος 2022).

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 Ανασκαφική θέση 6. Αποκάλυψη νέων μεγάλων τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρου (Νοέμβριος 2022).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 . Ανασκαφικό σκάμμα της ανασκαφικής θέσης 1 και 6. Διακρίνονται τα τμήματα των απολιθωμένων κορμών που έχουν αποκαλυφθεί (Φεβρουάριος 2023).

Τμήματα απολιθωμένων κορμών της ανασκαφικής θέσης 6. (Φεβρουάριος 2023).

Τμήματα απολιθωμένων κορμών της ανασκαφικής θέσης 6. (Φεβρουάριος 2023).

Τμήματα απολιθωμένων κορμών κωνοφόρων δένδρων στην Ανασκαφική περιοχή 2. (Φεβρουάριος 2023).

*Τμήματα απολιθωμένων κορμών κωνοφόρων δένδρων στην Ανασκαφική περιοχή 2.
(Φεβρουάριος 2023).*

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΗ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Εργασίες απομάκρυνσης των καμένων δένδρων

Εργασίες απομάκρυνσης των υλικών ανασκαφής και του εδαφικού ορίζοντα για την αποκάλυψη απολιθωμάτων στην απολιθωματοφόρα περιοχή 1. Διακρίνονται στην δεξιά πλευρά της φωτογραφίας τα καμμένα πεύκα πριν την απομάκρυνση τους.

Εργασίες απομάκρυνσης υλικών ανασκαφής και του εδαφικού ορίζοντα για την αποκάλυψη απολιθωμάτων

Εργασίες αποκάλυψης απολιθωμάτων κάτω από το εδαφικό ορίζοντα

Νέα ευρήματα μετά την απομάκρυνση του εδαφικού ορίζοντα. Απολιθωματοφόρα θέση 9.

Εργασίες αποκάλυψης απολιθωμάτων στην Απολιθωματοφόρα θέση 9.

Εργασίες απομάκρυνσης αργιλικού υλικού και αποκάλυψη απολιθωμάτων στηνανασκαφική θέση 1.

Εργασίες απομάκρυνσης αργιλικού υλικού και αποκάλυψη απολιθωμάτων

Εργασίες καθαρισμού και συγκόλλησης θραυσμάτων

Εργασίες καθαρισμού απολιθωμένων κορμών και θραυσμάτων από το αργιλικό υλικό

ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΗ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ανασκαφική θέση 1. Εργασίες καθαρισμού - συντήρησης απολιθωμάτων (Νοέμβριος 2023)

Ανασκαφική θέση 1.. Εργασίες στήριξης και ανάδειξης απολιθωματοφόρων τμημάτων (Νοέμβριος 2023)

Πανοραμική άποψη της ανασκαφικής θέσης 1

Ανασκαφική θέση 1. Διακρίνονται 5 συστάδες απολιθωμάτων καθώς και τα κανάλια αποστράγγισης που έχουν κατασκευασθεί (Νοέμβριος 2023).

Ανασκαφική θέση 8. Διακρίνεται στο κέντρο ο νέος μεγάλος απολιθωμένος κορμός που αποκαλύφθηκε στην συγκεκριμένη θέση. Δημιουργήθηκε ξύλινος φράχτης για την συγκράτηση του εδάφους και την προστασία των τμημάτων απολιθωμένων κορμών από την ροή των όμβριων υδάτων στην νέα

Πανοραμική εικόνα της απολιθωματοφόρας περιοχής 1. Διακρίνονται οι πέντε απολιθωματοφόρες θέσεις που έχουν ανασκαφεί.

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1 (Νοέμβριος 2023)

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1. Διακρίνονται οι πέντε ανασκαφικές θέσεις με τις αντίστοιχες ομάδες ευρημάτων. (Νοέμβριος 2023)

Εργασίες ανασκαφής και καθαρισμού απολιθωμένων ευρημάτων στην ανασκαφική θέση 10

Εργασίες ανασκαφής και καθαρισμού απολιθωμένων τμημάτων 5 στην νέα ανασκαφική θέση 10.

Τμήμα απολιθωμένου κορμού δένδρου μετά από εργασίες καθαρισμού και συντήρησης στην Απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1

Τμήμα απολιθωμένου κορμού κατά την διαδικασία καθαρισμού στην απολιθωματοφόρα περιοχή Νο 1

Ανασκαφική θέση 1 (γενική άποψη)

Εργασίες καθαρισμού τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρου στην ανασκαφική θέση 1

Εργασίες καθαρισμού τμημάτων απολιθωμένων κορμών δένδρων πλησίον καναλιού αποστράγγισης και ξύλινου τοιχίου στην νέα ανασκαφική θέση 8

Εργασίες αποκάλυψης ευρημάτων απολιθωμένων τμημάτων δέντρων κατά την διάνοιξη καναλιού αποστράγγισης στην ανασκαφική θέση 10.

Εργασίες αποκάλυψης και καθαρισμού ευρημάτων στην ανασκαφική θέση 10 μετά από την διάνοιξη του καναλιού αποστράγγισης όμβριων υδάτων

Εργασίες καθαρισμού τμήματος κορμού απολιθωμένου δένδρου ανασκαφικής θέσης 10 στην βόρεια πλευρά της απολιθωματοφόρας περιοχής 1.

Εργασίες καθαρισμού και αποκάλυψης τμήματος κορμού απολιθωμένου δένδρου της νέας ανασκαφικής θέσης 10

Ανασκαφικές εργασίες μετά την αποκάλυψη τμήματος απολιθωμένου κορμού δένδρου της νέας ανασκαφικής θέσης 10.

Ανασκαφικές εργασίες και εργασίες αποκάλυψης τμήματος απολιθωμένου κορμού δένδρου στη βόρεια πλευρά του καναλιού αποστράγγισης στην ανασκαφική θέση 10.

Ανασκαφικές εργασίες αποκάλυψης νέων ευρημάτων στην βόρεια πλευρά της νέας ανασκαφικής θέσης 10., βόρεια του καναλιού αποστράγγισης των όμβριων υδάτων.

Εργασίες καθαρισμού με υδατικά διαλύματα στα νέα ευρήματα τις ανασκαφικής θέσης 10

Εργασίες καθαρισμού με υδατικά διαλύματα στα νέα ευρήματα τις ανασκαφικής θέσης 10

Πανοραμική άποψη της απολιθωματοφόρας περιοχής 1. Διακρίνονται οι πέντε θέσεις απολιθωμάτων που έχουν αποκαλυφθεί εντός της ανασκαφικής και νέο κανάλι αποστράγγισης των όμβριων υδάτων (Νοέμβριος 2023).

Απολιθωματοφόρα περιοχή 1. Κατασκευή δύο νέων καναλιών αποστράγγισης όμβριων υδάτων

Ανασκαφική περιοχή 1. Άποψη νέων ευρημάτων απολιθωμένου κορμού δένδρου (θέση 10) μετά τις εργασίες αποκάλυψης και καθαρισμού

Ανασκαφική περιοχή 1. Νέα ευρήματα θέσης 10